

La campanya per a prevenir els incendis forestals s'engega amb més mitjans logístics

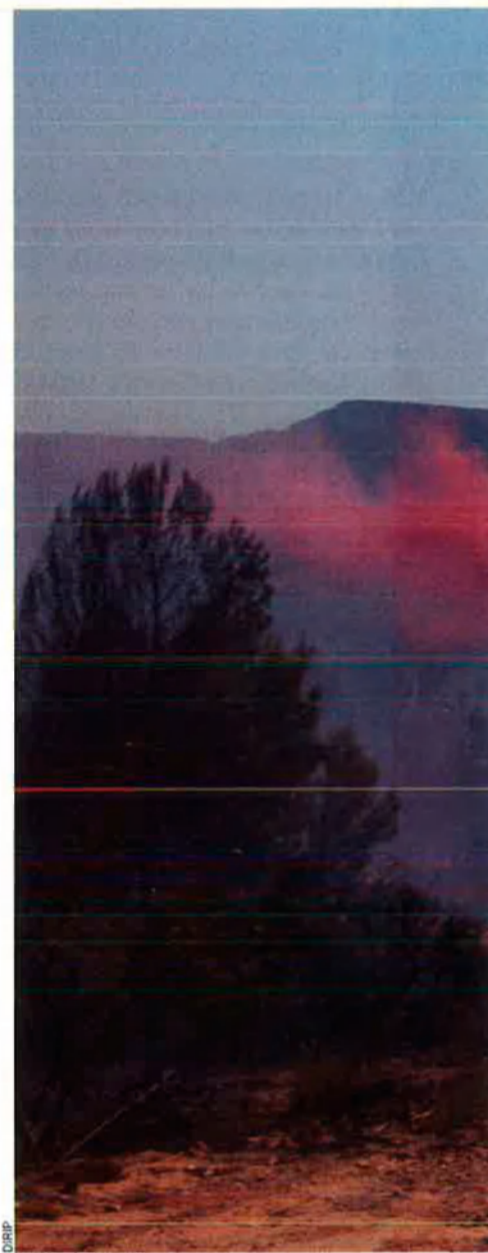
L'estiu passat es van cremar a Catalunya 2.623 hectàrees. Els darrers anys el risc d'incendis ha augmentat a conseqüència de la sequera. Enguany, la pluja de la primavera no ha apaivagat aquest risc, atès que ara hi ha més massa forestal i això pot fer propagar el foc més ràpidament.

Si, en condicions normals, el risc d'incendis forestals ja és elevat, a Catalunya el perill s'agreuja per les seves característiques. Al Principat hi ha una superfície forestal de més del 60% del territori (43% arbrada i el 17% de matolls i pastures) i un relleu força accidentat. A més, els estius calorosos i secs, la regressió gradual dels conreus i pastures i l'increment d'urbanitzacions fan que l'exposició de les persones als incendis augmenti considerablement. Per aquest motiu, la Conselleria d'Interior, Relacions Institucionals i Participació ha invertit 28 milions d'euros en la campanya forestal. Una campanya en què intervindran més de 6.000 persones, 1.337 de les quals seran contractades especialment. A banda, és clar, els centenars de voluntaris que col·laboren activament en la campanya d'estiu de manera altruista en tasques de suport. Així mateix, s'obriran 80 punts de guaita i 30 parcs, que s'afegeixen als 150 que habitualment utilitza el cos de Bombers. El conseller d'Interior, Joan Saura, no es cansa de repetir que "ningú no es relaxi aquest estiu pensant

que amb la pluja que ha caigut a la primavera no hi haurà incendis", perquè "els qui hi entenen diuen que una primavera plujosa significa més herba" i, per tant, més propagació del foc en cas d'incendi. En aquest sentit, Saura destaca que "el Departament ha fet un gran esforç per tenir un cos de bombers modern i bones infraestructures mòbils, d'espais i aèries per a fer front a les possibles eventualitats de l'estiu".

Més mitjans aeris per a combatre el foc. Enguany la flota aèria total destinada a l'extinció d'incendis és de 33 aparells: 3 helicòpters polivalents (donen servei de suport als incendis forestals); 6 de comandament (coordinen els mitjans aeris quan el nombre de vehicles voladors és elevat per la

La flota aèria destinada a l'extinció d'incendis constarà de 33 aparells

importància de l'incendi); 13 bombarders (porten un dipòsit que pot carregar i descarregar fins a 1.500 litres); 8 avions de vigilància i atac (fan rutes de control tenint en compte el mapa de risc d'incendis forestals) i 3 hidroavions (amb una capacitat de càrrega del dipòsit més elevada que la resta d'aparells). Aquests vehicles són propietat del Departament, tot i que alguns han estat contractats per a la campanya i alguns altres han estat cedits pel Ministeri de Medi Ambient. Els mitjans aeris fan un paper molt important en l'extinció dels incendis forestals pel suport que donen des de l'aire a la tasca dels dispositius terrestres dels Bombers de la Generalitat. Tant que, enguany i com a novetat principal, s'han contractat dos helicòpters Sokol. Aquests helicòpters, a més de fer tasques d'extinció, tenen la funció de transportar

el personal de bombers fins al lloc de l'incendi quan el foc és en una zona de difícil accés per als vehicles de terra. Els aparells aeris són situats al territori estratègicament per tal de poder fer front als riscos que s'esdevinguin en cada moment i a qualsevol punt del país. De fet, cadascuna de les set regions d'emergències dels Bombers de la Generalitat disposen de bases per a mitjans aeris al territori corresponent. Aquest desplegament territorial, coordinat pel Centre d'Emergències de Catalunya (CECAT), cobreix el risc d'incendi fins i tot a les zones més vulnerables i sensibles.

Els punts 'calents' del territori.

L'escenari de risc d'incendis que es dibuixa per a aquest any és semblant al del 2003, un any complicat en què hi hagué incendis importants. La pluja

El Departament d'Interior de la Generalitat de Catalunya ha adquirit més vehicles aeris per a combatre el foc amb més eficiència.

Societat | Incendis forestals

Es preveu que el període de risc anirà de final de juny a final de setembre

de la primavera ha endarrerit el període de risc fins a final de juny i es preveu que s'allargarà fins a final de setembre o principi d'octubre, sempre segons si l'agost és un mes plujós. Antoni Rifà, cap de la divisió operativa dels Bombers de la Generalitat, explica que "ens trobem en un any que no és de sequera, per la qual cosa el risc d'incendi dependrà de les onades de calor amb l'arribada d'aire saharià i del vent del nord, que l'any passat ens va mantenir en escac durant unes quantes setmanes, tant a l'Empordà com a les Terres de l'Ebre". Precisament aquestes dues

zones formen part dels punts calents de la temporada estiuenca. La zona amb més risc d'incendi és tot el litoral, on la pluja de la primavera no ha estat tan abundant com en alguns altres indrets del país, com ara els Pirineus

o la Catalunya Central. El Maresme i el Baix Penedès són unes altres zones susceptibles de ser atacades pel foc. Rifà assegura que "la zona amb menys humitat és el litoral, sobretot el sud de Catalunya, però de cap manera no ens

Recomanacions en cas d'incendi en urbanitzacions, cases aïllades o cases de pagès

Els experts recomanen tot un seguit d'actuacions per a evitar el foc i per a protegir-se a les urbanitzacions, cases aïllades i cases de pagès:

Mesures de protecció:

- No encengueu mai foc ni focs d'artifici en zones properes al bosc.
- Es prohibeix de cremar residus de jardí. Cal portar-los a l'abocador o trinxar-los.
- Elimineu les branques que toquin la façana i allunyeu de la casa les reserves de llenya.
- Tingueu a punt eines bàsiques contra incendis (mànegues, destrals) i una reserva d'aigua.

En cas d'incendis:

- Truqueu al 112 i aviseu els veïns. Actueu com diu el pla d'autoprotecció de la urbanització.
- Si el foc envolta la casa, refugieu-vos a dins, tanqueu les portes i les finestres i tapeu qualsevol forat.
- Si sou a camp obert, allunyeu-vos de l'incendi en direcció oposada al vent i, si podeu, entreu a la zona cremada.

- Remulleu les parts que puguin ser amenaçades.
- Si us desallotgen, tanqueu els interruptors de llum i gas, agafeu les coses imprescindibles (documentació, diners i medicaments) i marxeu per on us diguin els serveis de seguretat.
- Tanqueu tots els subministraments de combustible i protegiu-vos amb roba de cotó o de llana. Si el fum és intens, deixeu els llums encesos i respireu arran de terra.
- Ompliu d'aigua la banyera i les piques, ruixeu les portes i les finestres i poseu tovalloles molles sota les portes.

- Si sou al cotxe, atureu-vos i tanqueu els vidres.
- Mulleu un mocador i tapeu-vos la cara per a evitar el fum. No us refugieu en pous ni coves. A prop de la mar o de rius, acosteu-vos a l'aigua i, si cal, fiqueu-vos a dins.

GRIP

trobem en una situació crítica perquè la sequera del país s'ha reconduït els darrers mesos". El cap de la divisió operativa dels Bombers considera que "els mitjans de què disposem ara mateix són suficients per a afrontar un incendi de dimensions normals. El problema pot venir en cas de simultaneïtat de serveis a diversos incendis pel territori". Rifà afegeix que "els darrers deu anys els grans incendis han anat disminuint, però malauradament en el futur n'hi haurà, perquè el risc sempre existeix".

Les urbanitzacions, a l'ull de l'huracà. Les urbanitzacions també solen ser les altres grans víctimes dels incendis forestals. Només cal repassar les hemeroteques per comprovar que els darrers anys moltes urbanitzacions s'han trobat immerses en aquests episodis. La proliferació d'urbanitzacions a tot el país fa augmentar el contacte entre les persones i el bosc, i això acreix el perill d'incendi; cal tenir present que el 95% dels focs tenen un origen humà, bé per negligències, bé

per accidents, bé per acció intencionada. Es calcula que el 31% dels incendis forestals de l'any passat foren causats per negligències. Els experts també adverteixen que s'ha de ser conscient que el foc pot arribar de fora de la urbanització i esdevenir un problema de gran magnitud, si amenaça, a més dels terrenys forestals, habitatges i vides humanes. D'aquí es desprèn la importància del concepte d'autoprotecció i, en aquest àmbit, les urbanitzacions hi tenen una tasca prioritària i fonamental. Un bon disseny i uns materials de construcció adequats, una xarxa viària en bon estat i ben senyalitzada, l'existència d'espais defensius i un pla d'emergència conegut i assajat per tothom són la base de l'autoprotecció. Però cal completar-ho amb diverses feines (neteges, esporgades...), fetes periòdicament i en el moment oportú, que confereixen a l'autoprotecció una concepció dinàmica i no pas un conjunt de mesures a tenir en compte només en les primeres fases constructives.

Xavier Tedó

El pla INFOCAT es revisarà el 2008

El pla INFOCAT és l'eina bàsica d'actuació en emergències en cas d'incendis forestals a Catalunya. Aquest pla inclou la quantificació i la localització a tot Catalunya dels aspectes fonamentals per a l'anàlisi del risc, la vulnerabilitat, la zonificació del territori, el desplegament de mitjans i recursos i la instal·lació d'infraestructures de suport per a les actuacions en cas d'emergència. El pla INFOCAT es mantindrà fins l'any vinent, quan serà revisat per estudiar les noves situacions de risc i les conseqüències que pot significar el canvi climàtic en els incendis forestals. Els bons resultats que ha tingut el pla des que es va engegar el 2005 desaconsellen de canviar l'estratègia perquè és el full de ruta de la planificació estratègica.

El GRAF, 'davantera' dels bombers

Si hi ha un col·lectiu que es juga la pell quan hi ha un incendi és el Grup de Reforç d'Actuacions Forestals (GRAF) dels Bombers de la Generalitat. Aquest grup especialitzat del cos de bombers és el que treballa davant dels altres efectius i actua en llocs inaccessibles o en situacions de risc. Marc Castellnou, cap del GRAF, deixa clar que no "són bombers d'elit, sinó gent que ha rebut una formació intensiva per a establir l'incendi forestal sobre el terreny". Actualment, el GRAF té 84 membres dividits en quatre unitats. Els nous helicòpters Sokol de què s'ha dotat la Conselleria permetrà a aquest grup d'endinsar-se en zones remotes que compliquen la tasca a l'hora d'apagar l'incendi forestal.